

Spis treści

Od autora	7
Wstęp	9
Przedmiot i rozwój psychologii nauki	9
Kryteria ważności problemów psychologii nauki	13
Przegląd pilnych problemów psychologii nauki	15
1. Osobowościowe uzależnienia pracy naukowej	20
Przygotowanie do pracy naukowej	20
Przygotowanie do rozpoczęcia kariery naukowej	21
Przygotowanie do samodzielności	23
Rola inteligencji ogólnej w działalności naukowej	25
Krytycyzm pracowników nauki	29
Pomysłowość w pracy naukowej	32
„Pułap” bystrego myślenia i stopnie trudności problemów naukowych	35
Zdolność do analizy i do syntezy	37
Talenty naukowe	39
Fantazja i niepokój twórczy	43
Moralne warunki twórczości naukowej	47
Tryb życia pracownika naukowego	52
Powodzenie i frustracje	54
Witalność i zdrowie pracowników nauki	57
Psychiczne zdrowie ludzi nauki	60
Uzależnienie działalności naukowej od typu osobowości	63
Introwersja a ekstrawersja	65
Introwersja i ekstrawersja intelektualistów	68
Rodzaj aktywności naukowej jako czynnik uzależniający postawę wobec rzeczywistości	71
2. Psychologia pracy naukowej	77
Ogólny sens psychologii pracy naukowej	77
Problematyka psychologii pracy naukowej	78
Wybór kierunku działalności naukowo-badawczej	82
Wybór, przyjęcie i uzasadnienie tematu pracy naukowej	85
„Ustawienie” problemu naukowego	88
Stosunek pracowników naukowych do tradycji i do piśmiennictwa	91

Sposoby zapoznawania się z literaturą przedmiotu i korzystania z niej	92
Postawa pracowników naukowych wobec tradycji naukowej	95
Dobór metod roboczych	99
Przeprowadzanie właściwych badań naukowych	100
Postawy wobec problemu „kończenia badań”	103
Opracowywanie materiału naukowego	105
Psychologiczne problemy pisarstwa naukowego	106
Psychologiczne problemy samooceny pracy naukowej	110
3. Stosunki międzyludzkie w pracy naukowej	114
Socjopsychologiczny aspekt nauki	114
Socjologia a społeczna psychologia nauki	115
Socjopsychologiczna problematyka pracy w małym zakładzie naukowym	118
Pozazakładowe stosunki między uczonymi	120
Problemy wspólne i specjalne	121
Atmosfera intelektualna i moralna w zakładzie naukowym	123
Osobowość kierownika zakładu naukowego	125
Antagonizmy i konflikty w zakładzie naukowym	127
Pozainstytucjonalne stosunki między naukowcami	130
4. Metody psychologii nauki	132
Ogólna charakterystyka sytuacji	132
Metody testowe	135
Fragment testu opinii i wiadomości na temat składników pracy naukowej	137
Metody obserwacyjne	139
Możliwości eksperymentowania w psychologii nauki	143
Pamiętniki, autobiografie	147
Sposoby korzystania z materiału pamiętnikarskiego	149
Pamiętniki „wywołane”	152
Interpretacja psychologiczna publikacji naukowych	154
Ankiety i wywiady	155
Bibliografia	157